
Mojca Ravnik
Sorodstveno izrazje – svaki in svakinje v slovenski Istri

V besedilu avtorica preverja hipotezo, da je sorodstveno izrazje povezano z družinsko sestavo in sorodstvenimi odnosi. Na zgledu nekaterih sorodstvenih izrazov za svaštvo iz slovenske Istre in vasi tik za hrvaško-slovensko mejo (vasi na obeh straneh so v starem sorodstvu, saj so bile do druge svetovne vojne v istem endogamnem območju) najde zanjo več potrditev. V izrazih nevesta, diver, zava in svak odsevajo patrilinej-skost, virilokalnost ter družinska struktura in odnosi, zgrajeni na egalitarni delitvi kmetij.

In her paper the author tests the hypothesis that kinship names are related to family structure and kinship ties within it. Based on the example of several expressions for affinity by marriage from Slovene Istria and villages close to the border between Croatia and Slovenia (since they had been within the same endogamous area prior to World War II villagers living there are related to each another) she has found several elements which confirm this hypothesis. Expressions such as nevesta (sister-in-law, daughter-in-law), diver (brother-in-law), zava (sister-in-law) and svak (brother-in-law) indicate patrilineage and virilocal orientation, family structure as well as relations built upon the egalitarian principle of division of farmsteads.

Uvod

Sorodstveno izražje obsega izraze, ki jih ljudje uporabljajo, jih poznajo ali se jih spomnijo. V njem odsevajo odnosi v družinah in skupinah sorodnikov, ki so različne po sorodstveni, generacijski, starostni, izobrazbeni, nacionalni sestavi in gospodarskem položaju in živijo v različnih krajih in pokrajinah v sredini ali na obrobju etničnega ozemlja.

Nekateri ljudje poznajo malo sorodstvenih izrazov, drugi več, vsi pa uporabljajo drugačne besede, ko se s sorodnikom pogovarjajo (sami ali v prisotnosti kake druge osebe), ko govorijo o njem (s sorodniki, sosedi ali tujimi ljudmi) ali pa se ga (v krogu domačih ali tujih ljudi) spominjajo. Te okoliščine najbolj vplivajo na sorodstveno izrazje v obmejnih pokrajinah, v zamejstvu in v narodnostno mešanih družinah in krajih.

Izrazi za družinske člane in sorodnike se hitro pozabijo v majhnih ali razseljenih družinah in sorodstvih, kjer je malo sorodnikov ali pa med njimi ni odnosov. Večkrat se ljudje šele po daljšem naporu spomnijo, kako so včasih govorili.

Sorodstveni sistemi in terminologija so med osrednjimi etnološkimi temami in o njih obstaja obsežna literatura. Na Slovenskem so še slabo preučeni, čeprav je veliko zbranega gradiva; čakajo nas naloge, da gradivo še zbiramo, preučujemo, primerjamo različne pokrajine med seboj in s sosednjimi narodi in nato spoznanja povzamemo in umestimo v splošno teorijo o družini in sorodstvu.

Sama sem se začela zanimati za sorodstvene izraze, ko sem raziskovala družino in sorodstvo v obmejnih krajih, a so bila vedno važnejša druga vprašanja. Opazila sem, da domačini pri govorjenju o določenih družinskih oblikah in odnosih uporabljajo tudi določene izraze. Očitno so jih uporabljali, dokler so trajali določeni odnosi; torej njihovega pomena in funkcije ni možno razumeti brez poznavanja družinske in sorodstvene sestave, ki jih je pogojevala. Posebej to velja za stare izraze iz časov, ko so bile družine drugačne kot danes, ko je bila njihova sestava zgrajena na običajnem pravu in sistemu dedovanja, ki sta določala tudi vlogo posameznih delov sorodstva in svaštva – v ravni in stranskih črtah, po moževi in ženini strani.

V tem besedilu želim osvetliti povezanost sorodstvenih izrazov z določenimi družinskimi položaji. Če se je spremenil pomen nekega izraza ali če se je namesto njega uveljavil drug izraz, lahko domnevamo, da so se zgodile globlje sestavne spremembe. Želim nakazati nekaj izhodišč za podporo tej hipotezi na zgledu nekaterih sorodstvenih izrazov za svaštvo v vodoravni črti (med ženo in moževimi sorojenci in med možem in ženinimi sorojenci) iz slovenske Istre in vasi tik za hrvaško-slovensko mejo (vasi na obeh straneh so v starem sorodstvu, saj so bile do druge svetovne vojne v istem endogamnem območju).

Diver, svak, konjado (kunjado); zava (zeva), nevesta, konjada (kunjada), svakinja (Zanigrad, Bezovica, Hrastovlje, Dol pri Hrastovljah, Zazid, Dekani, Sv. Anton, Bonini, Sirči, Abitanti; Šalež, Hrib in Trkusi v občini Buzet na Hrvaškem)

1.

V vaseh v slovenski Istri so bili stari izrazi za sorodnike v svaštvu: diver (možev brat), svak (očetove sestre mož, sestrin mož), zava, zeva (moževa sestra), nevesta (bratova žena); kako so po starem rekli ženinemu bratu in sestri, nisem izvedela. Te stare besede so domačini redkokdaj spregovorili sami od sebe, ne samo zato, ker bi jih bili pozabili, temveč ker so se, vsaj na začetku pogovora, posebej potrudili govoriti knjižno, da bi jih lažje razumela. Potem ko sem jih pri nekaterih slišala, sem tudi druge posebej vprašala po njih in potem so se prej ali slej spomnili. Novejši izrazi pa so konjado, svak, konjada, svakinja.

Izjave domačinov niso vedno jasne in zanesljive. Naj navedem nekaj značilnih odgovorov:

Diver je bil moji materi brat od mojega očeta, od strine mož. Moja mati je rekla zmerej moj diver. (Zanigrad, 1992)

Tudi pri nas so rekli diver, to je bil brat od moža. Konjado je kasnejši izraz, iz časa pod Italijo. Ženinega brata kličemo po imenu ali pa konjado. Danes tudi svak. V prejšnji dobi so rekli zeva, moževa sestra, to bi bila danes konjada. Moji bratje in sestre bi bili moji ženi diverji in zeve. (Hrastovlje, 1993)

(Kako bi rekli moževim bratom?) *Po imenu, od moža brati, nimate kaj reči.* (Ste slišali diver?) *Čakajte, kaj je to, ta diver? Kaj je italijansko to? Ja, diver je od mojega moža brat. Moj diver, da mi je kaj žlahta, mi ni, ko ne samo diver po možu.* (Kaj so vam moževe sestre?) *Jaz sem jim konjada.* (Kaj pa one vam?) *Po imenu, so bile sestre od moža.* (Kaj pa zava?) *Ja, zava, kako de ne, zave, ki bi bile bivale tukaj, bi bile zave. Zmerom je zava. Diverji, zava. Konjada je italijansko.* (Dol pri Hrastovljah, 1993)

Ja, rekli so moj diver. Kaj je zeva? Nečakinja? (Ali ni moževa sestra?) Ja, ja, konjada, zeva, nečakinja, kakor hočete. Zeva je sestra, je hči od brata ali od sestre. (Kako je pa od moža sestra?) *Isto.* (Hrastovlje, 1993)

Diver so rekli pri nas, je bil brat od moža, konjado je bil že kasneje. (Kaj bi bila vaša žena vašim bratom?) *Mi po naše rečemo nevesta.* (Hrastovlje, 1993)

Moja zeva, bi bila kot diver. Rečemo moja zeva, kaj vem, kaj bi bilo. Diveri smo zmerom dejali mi. (Dekani, 1992)

Zava nismo rabili, besedo diver poznajo. (Dušan Jakomin, Sv. Anton)

Žena je nevesta, moževi bratje in sestre so njeni konjadi in konjade, ona je njim nevesta, konjada. (Kaj pa diver?) *To je isto. Eni rečejo diver, eni konjado, vsaka vas ima svoj glas.* (Se je diver slišalo pri vas doma v Šaležu?) *Jaz sem rekla konjado.* (Zava, zeva ste slišali?) *Ne. Kaj je to, vnuka? (priseljenci iz Šaleža, Bonini, 1992)*

Konjada, kunjado. (Kaj pa diver?) *Kaj bi bilo diver? (Kaj pa zava?) Konjada, zava je po starem, ne uporabljamo več.* (Zazid, 1993)

Ta nona v Juratih je vzela drugega moža, recimo divera, kako rečete vi, divera v familiji, po diveru je imela še eno hčerko. Njen mož Anton je umrl, je poročila Dinka divera. (Hrib, 1992)

(Poznate besedo zava?) *Zova, to ni naše. Tam Vlahi. Zava, to bi prišla kot moja konjada, to nimamo mi. Diver, to ja. (To je konjado?) Ja, samo v obratnem smislu. Je od moža brat. Njenemu možu pa je njen brat konjado.* (Trkusi, 1992)

(Poznate besedi zava in diver?) *Diver rečemo po naše konjado, moški ga ne morejo imeti. Moški ima konjada ali konjado.* (Zava?) *Ne, to je pa lahko po slovensko.* (Abitanti, 1993)

Diver rečejo ženske, kadar se poročijo v eno družino in ko dobijo očeta, ne, pogrešim, ko dobijo brata od moža, tistemu rečejo diver. Ona je nevesta. Zava nisem slišal, mi rečemo konjada. (Sirči, 1993)

Oče naš je pravil svak iz Zanigrada, je bil mož od sestre od nonota, to je bil mojemu nonotu svak, so delali skupaj, so orali, je prišel gor z voli, s plugom. (Zazid, 1993)

Svak je mož od tete, očetove sestre. Sem delala kot veliki, sem morala hoditi s svakom po njivah sadit krompir, on je delal brazde z voli. (Bezovica, 1990)

2.

Iz izjav domačinom povzamemo:

Diver je bil možev brat.¹ Poznajo ga na vsem območju od Zanigrada do Trkusev (čeprav nekateri ne vedo več natančno, kaj je pomenil).

Pomen svaka pa se je spreminjal. Včasih je bil svak sestrin mož oz. mož očetove sestre (otroci so mu rekli svak, tako kot mu je rekel njihov oče; stric pa je bil očetov

¹ Glej tudi: devĕr, der Mannesbruder (d. je ženi možev brat) (Slovensko-nemški slovar. Uredil M. Pleteršnik, 1. del, 1894); devĕr, možev brat (Kras, Posočje, Benečija), tudi devir (Harije); v Vipavi devir "ženin brat", v Beli krajini devĕr, "možev brat, nevestina priča" (France Bezljaj, Etimološki slovar slovenskega jezika, 1. knjiga, 1976).

brat) in obratno ženin brat.² Splošni pomen svaka za sestrinega moža, ženinega brata in moževega brata (divera), se pravi za moževe in ženine svake, je novejši. V starem, ožjem pomenu ga uporabljajo ali se ga spominjajo redki starejši ljudje.

Zava je bila moževa sestra. Slabše se je spomnijo. Nekdo mi je tudi rekel, da je bila zava moževa sestra in tudi obratno bratova žena.³ V vaseh južno od Dragonje in nad dolino Bračane pa besede zava moji sogovorniki sploh niso poznali (morda nisem dovolj temeljito spraševala).

Nevesta je bila bratova žena.

Diverja, svaka (v ožjem pomenu), zavo in nevesto prekrivajo konjado in konjada (iz furlanščine ali severno italijanskih narečij), svak (v širšem pomenu) in svakinja.

3.

Primerjave

Jakob Volčič je zapisoval sorodstvene izraze in jih objavil l. 1855, ko je bil kaplan v Zarečju pri Pazinu (Volčič, 1996, 13 – 15). V novejšem času pa je v Sv. Martinu pri Buzetu zbiral sorodstvene izraze Ivan Draščič. Leta 1989 jih je objavil v Buzetskem zborniku, ob njih pa starejše, ki so bili objavljeni l. 1910 v mesečniku Narodna prosvjeta v Pazinu (Draščič, 1989, 203 – 206). Sama sem zbirala v začetku devetdesetih let. Tako lahko primerjamo izraze, ki nas tu zanimajo, iz Zarečja iz sredine 19., iz Pazina z začetka 20. stoletja, iz slovenske Istre iz mojega gradiiva (sI), novejše pa iz buzetske okolice (Sv. Martin) v hrvaški Istri in iz slovenske Istre (sI):

možev brat – devir (Zarečje), djever (Pazin), diver (sI), kōnjado (sv. Martin), konjado, svak (sI);

moževa sestra – zalva (Zarečje), zāova (Pazin), zava (sI), kōnjada (Sv. Martin), konjada (sI);

ženin brat – šurja, šurjak (Zarečje), šurjak, šura (Pazin), / (sI), kōnjado (Sv. Martin), konjado, svak (sI);

ženina sestra – svast (Zarečje), svast (Pazin), / (sI), kōnjada (Sv. Martin), konjada (sI);

sestrin mož – svak, šurja (Zarečje), šurjak, šura (Pazin), svak (sI, Kraški rob), kōnjado (Sv. Martin), konjado, svak (sI);

bratova žena – nevesta (Zarečje), snaha (Pazin), nevesta (sI), kōnjada (Sv. Martin), nevesta (sI);

mož očetove sestre – svak (sI, Kraški rob).

Preglednica ne ponuja preprostih sklepov, ampak odpira vprašanja: če sta bila diver in zava (v narečnih inačicah) res v Istri splošno razširjena, bi bilo treba bolje preučiti, ali ju res niso poznali tudi v območju med Dragonjo in Bračano. Je izraz svak pomenil moža očetove sestre samo v vaseh pod Kraškim robom?

Kako so v slovenski Istri včasih rekli ženinima bratu in sestri? Sestrin mož je bil svak, morda je bil svak tudi ženin brat, vendar ga v tem pomenu nisem slišala, ampak so

² Svak je tudi drugod bil sorodnik, sestrin mož in ženin brat, ne pa možev brat. Glej tudi: svák, der Schwager; moj svak je moje sestre mož (Slovensko-nemški slovar. Uredil M. Pleteršnik, 2. del, 1895); svák, pomen "sestrin mož" se je razvil iz splošnejšega sorodnik (France Bezljaj, Etimološki slovar slovenskega jezika, 3. knjiga, 1995); svák, svak, sestrin mož, ženin brat (Franc Novak, Vilko Novak, Slovar beltinskega prekmurškega govora, 1996).

³ Glej tudi: zāva = zalva, die Schwägerin, die Schwester des Mannes im Verhältnis zu seinem Weibe (Slovensko-nemški slovar. Uredil M. Pleteršnik, 2. del, 1895).

rekli ženin brat ali pa so ga imenovali z imenom. Je bilo v slovenski Istri izrazje za svaštvo po ženini strani manj diferencirano kot v okolici Pazina?

Očitno sta vse prejšnje izraze prekrila konjado in konjada, na Slovenskem pa se je razširil svak (ženin brat, možev brat, sestrin mož), ki pa ima širši pomen kot včasih (sestrin mož, možev brat). Kdaj se je to zgodilo in zakaj? Je to pripisati samo tujjezičnemu vplivu ali pa so se spremenili odnosi, tako da diferencirano izrazje ni bilo več potrebno?

Izrazi za svaštvo, patrilinijskost, virilokalnost in egalitarna delitev lastnine

Za izrazje za svaštvo v vodoravni črti je značilno neravnotežje. Na eni strani imamo na moževem domu nevesto, diverje in zave, na drugi strani, na njenem prejšnjem domu, je med njenimi sorodniki imenovan samo svak.

Neravnotežje v izrazju za svaštvo po moževi in ženini strani je odsev dveh bistvenih značilnosti družin v tem delu Istre – to sta patrilinijskost in virilokalnost. Nasledniki kmetij so bili sinovi. Po poroki so pripeljali k sebi neveste, hčere pa so se poročile na domove mož. Samo če pri hiši ni bilo moških potomcev in je bila edina dedinja hči, *blagarica, dotarica ali jedinka*, je mož *prišel k njej na robo, je pristopil ali prišel za zeta*. Praviloma je veljala virilokalnost.

Za razumevanje vsebine in funkcije sorodstvenih izrazov je potrebno поблиžje poznati sestavo družine in odnose med sorodniki. V nekdanj beneškem delu Istre (do propada republike na koncu 18. stol.), kamor so spadali tudi preučevani kraji, je bila običajna egalitarna delitev lastnine, ki je pogojevala nastanek posebnih oblik družine. Glede na medsebojne odnose, velikost, sorodstveno sestavo in gospodarsko stanje so se namreč dediči lahko odločili, da bodo posest razdelili ali ne, tako da so živeli v malih oz. razširjenih družinah ali pa v velikih sestavljenih družinah.⁴ Družine so se ciklično spreminjale. Sestavljene družine so se širile in delile na več razširjenih in malih, te so se spet širile do sestavljenih, dokler se niso ponovno delile. Povsod pa so sorodniki, potomci rodu po moški strani, bivali v bližnji sosesčini. Tako so rasle hišne skupnosti v hišnih nizih in soseske sorodnikov. V odmaknjenih vaseh so bile velike sestavljene družine še nekaj let po drugi svetovni vojni.

Sestavljene družine so v polnem razcvetu obsegale dve ali več jeder, se pravi malih družin bratov, z njimi so bili neporočeni sorojenci in starši. Živeli in gospodarili so skupaj, kajti če bi se delili, bi bili deleži premajhni za preživetje posameznih malih družin. Drugače pa je bilo v krajih bližje obale in obalnih mest, kjer je bilo možno najti dodatni zaslužek. Tam so večinoma delili in živeli v malih družinah. Vendar pa so tudi razdeljene družine še naprej stanovale v bližini, v hišah, dodanih pradedovi, dedovi in očetovi, nanizanih v vrsti ali okrog dvorišča. V vsakdanjem življenju so v soseskah, naseljenih s sorodniki, potekali dogodki in so se spletali odnosi, ki so zelo podobni tistim v nedeljenih sestavljenih družinah.

Diverji, zave in neveste so torej živeli pod isto streho in tudi če so se razdelili, so živeli še naprej v najbližji sosesčini. Med neporočenimi sorojenci so bili večkrat moževi bratje, sestre pa samo, dokler se niso poročile ali odšle služiti. Diverji so bili lahko

⁴ Ker je v takih družinah živelo več poročenih bratov, ki si lastnine niso razdelili, jih nekateri imenujejo tudi bratske družine. Značilne so bile za beneški del Istre. Glej tudi: "bratska zajednica koja je bila uopće jako prisutna u Veneciji i istarskim komunama" (Margetić, 1971); ta tip družine sem predstavila v knjigi (Ravnik, 1996).

poročeni in neporočeni moževi bratje. Večkrat se je zgodilo, da je vdova vzela moževega brata. Zato je razumljivo, da je zava med temi izrazi najbolj pozabljena, da se je diver v spominu najbolje ohranil in da je v rabi najbolj živa nevesta.

Sorodniki neveste, starši, bratje in sestre so živeli drugje. Četudi so imeli stike, je šlo za bistveno drugačen odnos. Ta neenakost se odraža tudi v sorodstvenih izrazih.

V zaledju slovenske Istre se je tradicija dolgo ohranjala. K temu je pripomoglo več stvari. Ko je bila Istra pod Italijo, so imeli njeni prebivalci možnost živeti doma in zaslužiti prepotrebni dodatni dohodek v Trstu. Ni se jim bilo potrebno izseliti. Mnogi so sicer odšli živeti v Trst, vendar so doma živeli še naprej po starem. V drugi polovici 20. stoletja se je zaledje sicer zelo izpraznilo, vendar pa tja niso prišli naseljenci od drugod. V istrskih hišah ni več velikih sestavljenih družin, a je tradicija še vedno zaznavna v številnih drugih družinskih oblikah. Virilokalnost je začela popuščati med Istrani, ki so se preselili v nove kraje.

Če je sorodstveno izrazje povezano z družinsko sestavo in odnosi, bi ga bilo zanimivo primerjati med seboj, tudi z bolj odmaknjenimi kraji, kjer so bile podobne družinske oblike. Za zgled naj navedem nekaj zanimivosti iz Porabja in s Slovaškega, kjer je bila tudi običajna delitev lastnine (na Slovaškem do polovice 20. stoletja) in kjer so tudi poznali sestavljene družine. Tako kot v Istri so tudi v Porabju rekli možu očetove sestre svak (Kozar, 1996, 147), na Slovaškem pa možu očetove sestre in možu mamine sestre svako. Tudi sicer je slovaško sorodstveno izrazje zelo zanimivo, tudi tam je možev brat diver in moževa sestra zolva (glej Apáthyová-Rusnákóvá, 1990; Švecová, 1997). Postavlja se vprašanje o povezanosti določenega izrazja z določenim tipom družine, odgovor nanj pa bi lahko dale le širše in bolj poglobljene primerjave.

Zaključek

Za celovito preučitev izrazja v slovenski Istri bi bilo potrebno pritegniti vse nazive družinskih članov in sorodnikov in njihove medsebojne odnose (v istrskih družinah in soseskah otroci niso imeli samo bratov in sester in staršev, ampak tudi *none* in *noniče*, strice ali *barbe* in tete, *strniče* in *zermame*; možje niso imeli samo svoje žene in otrok, ampak tudi starše, brate, *konjade*, nečake, nečakinje ali *nete*; žene niso imele samo mož in otrok, ampak tudi *taste* ali *svekare* in tašče ali *svekrve*, *konjade* ali *zave* in *diverje*, nečakinje in nečake; stari starši so bili skupaj s svojimi starimi neporočenimi brati in sestrami, s sinovi in *nevestami*, s samskimi sinovi in hčerkami, z vnuki).

V tem besedilu smo na nekaj izrazih našli več potrditev izhodiščne domneve o povezanosti sorodstvenega zrazja in sestave družine. V izrazih nevesta, diver, zava in svak odsevajo patrilinejskost, virilokalnost ter družinska struktura in odnosi, zgrajeni na egalitarni delitvi kmetij.

Ko je običajno dedno pravo izgubljalo veljavo, so se razblinila jasna patrilinejska pravila o dedovanju in navidez je postalo vseeno, če mladi par zaživi na moževem ali nevestinem domu ali pa gre na svoje. V sistemu ni več jasne razlike med posameznimi deli krvnega sorodstva in svaštva in stari izrazi so izgubili pomen. Zato je bilo tudi mogoče vse nadomestiti s konjadi, konjadami ali svaki, svakinjami.

Vendar pa bo potrebno ugotoviti, ali je zdaj res vseeno ali pa tudi sedaj veljajo neke zakonitosti, le da so drugačne in manj znane. Koliko je današnje sorodstveno izrazje, navidez osiromašeno in naključno, kot nekoč povezano z družinsko strukturo in sorodstvenimi odnosi, pa bo potrebno še ugotoviti.

Viri in literatura:

Zora Apáthyová-Rusnáková, 1990, Príbuzenstvo a príbuzenská terminológia, Etnografický atlas Slovenska, Bratislava, VEDA, 68 – 69

France Bezljaj, 1976 – 1995, Etimološki slovar slovenskega jezika, 1 – 3, Ljubljana, SAZU, ZRC SAZU

Ivan Draščić, 1989, Rodbinski nazivi, Buzetski zbornik, 13, 203 – 206

Príbuzenstvo a príbuzenská terminológia, 1990, Etnografický atlas Slovenska, Bratislava, VEDA

Marija Kozar, 1996, Etimološki slovar Slovencev na Madžarskem, Monošter - Szombathely

Margetić, Luj, 1971, Pravo prvokupa i otkupa u srednjevjekovnoj Istri, Vjesnik historijskih arhiva u Rijeci i Pazinu, XVI, Rijeka, str. 169 – 212

M. Pleteršnik (ur.), 1894, 1895, Slovensko-nemški slovar, Ljubljana

Mojca Ravnik, 1996, Bratje, sestre, strniči, zermani, Koper

Švecová, Soňa, 1997, Príbuzenské názvy, v: Tradície slovenskej rodiny, Marta Botíková (zostavateľka), Bratislava, VEDA

Volčič, Jakob, 1996, Rodovnik po Isterski Josp. Jakopa Volčiča, Koplana v Zareču pri Pozinu. 1855, v: Drevesa. Bilten slovenskega rodoslovnega društva, 2, 13 – 15

*Summary***Kinship Names in Slovene Istria**

In the course of her research of family and kinship in the villages on both sides of the Slovene-Croatian border in Istria (the villagers on both sides are related by marriage) the author has noticed that when speaking about certain forms of family and kinship ties which had existed in the past local people used certain expressions which were only rarely heard in the present.

The author set out to prove the hypothesis that the significance and the function of kinship terms are related to family structure and kinship relations within it. This is especially true of old expressions which originated in the period when families were different, structured according to common law and inheritance system which also defined the role of individual elements of affinity by marriage - in straight and in side lines, through the male or the female lines.

The author compared the available material (since her research focused on other topics this material had not been collected systematically) with some of the published material from other parts of Istria from the 19th, the beginning and the second half of the 20th centuries. On the basis of this comparison she analyzed certain details pertaining to this subject. She has established that in Slovene Istria there is was a certain imbalance concerning expressions for affinity by marriage in a horizontal line. While special expressions for the daughter-in-law, brothers-in-law and sisters-in-law are used in the home of the husband, where the young couple usually establishes their home after the wedding, only the expression for her brother is used for the relatives in the bride's original home.

Egalitarian system of property division conditioned the existence of composite families and patrilineal kinship neighborhoods consisting of small families. In remote villages of this part of Istria, which was ruled by the Venetians until the disintegration of their republic at the end of the 18th century, large composite families existed even several years after World War II. At the height of their existence composite families consisted of two or several nuclei, that is small families of brothers living together with unmarried siblings and parents. Since their property would become too small to support individual small families if divided, they lived and managed their property together. The situation in places nearer the coast or in coastal towns, which offered opportunities for an additional income, was different. People living there usually divided their property and

lived in small families. But even these continued to live nearby, in houses which were built adjacent to their greatgrandfather's, grandfather's or father's houses, arranged in a row or around a yard. In the course of everyday life events and relationships taking place in such kinship neighborhoods differed very little from the ones occurring in undivided composite families.

Brothers-in-law, sisters-in-law and daughters-in-law thus lived under one roof or, even if their land was divided, continued to live close-by. Husband's siblings were either married or unmarried brothers, or sisters who lived there before marriage or before they left homes to find work elsewhere. It is therefore understandable that the term *zava* (sister-in-law) has been almost forgotten, that the term *diver* (brother-in-law) has remained in people's memories, and that the term *nevesta* (sister-in-law, daughter-in-law) is still most often used.

Bride's relatives, parents, brothers or sisters lived elsewhere. Even though they maintained contacts with her, their relationship was of a very different nature. This inequality is reflected in kinship terms as well.

Due to several reasons tradition was long-lived in the hinterland of Slovene Istria. When Istria had still belonged to Italy Istrians were able to live at home, but earn an additional income in Trieste without having to emigrate. Even if they chose to live in Trieste they still preserved the traditional ways when visiting their original homes. In the second half of the 20th century the hinterland lost a great percentage of its population, but there was no influx of new residents. Even though there are no large composite families living in Istrian houses, traditional ways can still be felt in numerous aspects of family life. Virilocality is dying out among those Istrians who moved to other locations.

The author has thus found several elements which confirmed the hypothesis that kinship names were related to family structure and kinship ties within it. Expressions such as *nevesta* (sister-in-law, daughter-in-law), *diver* (brother-in-law), *zava* (sister-in-law) and *svak* (brother-in-law) indicate patrilineage and virilocal orientation, family structure as well as relations built upon the egalitarian principle of division of farmsteads.